

[Statsministeren.]

skyld blev der dog af danske myndigheder tilvejebragt indkvarteringsmuligheder for et antal personer. I øvrigt har man fra dansk side allerede den 21. august bistået en gruppe czekiske statsborgere med indkvartering, ligesom man har bistået med tilvejebringelse af muligheder for hjemtransport til de czekiske borgere, der måtte ønske det. Den 27. august var således 203 czekiske statsborgere udrejst.

Regeringen er naturligvis indstillet på at sikre de pågældende rimelig betænkningstid inden eventuel hjemrejse ved at forlænge deres opholdstilladelse.

Foreløbig har et mindre antal czekiske statsborgere ansøgt om asyl, og vi vil søge at give dem bedst mulige betingelser for at gøre sig klart, hvad der tjener deres interesser bedst. Ansøgninger om asyl vil blive behandlet omgående.

Af Enggaard til indenrigsministeren (23. august 1968):

„Vil ministeren over for Københavns kommune indskærpe det forbud mod eksklusivaftaler, som ifølge dansk retspraksis eksisterer ved ansættelser i offentlig tjeneste?“

Begrundelse.

Ifølge pressemeddelelser er en kvindelig ferieafløser ved Københavns kommunes institution Set. Hans hospital i Roskilde blevet afskediget på grund af, at hun nægtede at indmelde sig i Organisationen af Kvindelige Lønarbejdere i Københavns Kommune.

Denne afskedigelse er — som den er fremstillet i pressen — en klar overtrædelse af reglen om, at offentlige myndigheder ikke må gøre det til vilkår for ansættelse, at den pågældende er medlem af en bestemt fagforening eller arbejdsløshedskasse, og som følge deraf heller ikke må indgå kollektive arbejdsaftaler, der indeholder sådanne vilkår (eksklusivaftaler), jævnfør højesterets dom af 5. december 1966 i sagen mellem havnebetjent Anders Bruun Jensen, Thyborøn, og ministeriet for offentlige arbejder.

I anledning af højesteretsdommen stillede folketingsmand, højesteretsadvokat Ib Thyregod følgende spørgsmål til den daværende indenrigsminister: „Agter ministeren gennem sin tilsynsvirksomhed med kommu-

nerne, herunder amtskommunerne, at påse, at de mellem kommunerne og forskellige faglige organisationer indgåede aftaler respekterer højesteretsdom af 5. december 1966, hvori krav om fortrinsvis medlemskab af en bestemt arbejdsløshedskasse blev kendt ulovlig?“. Indenrigsminister Hans Hækkerup lovede i sit svar i folketinget den 25. januar 1967, hvis det blev påkrævet, at indskærpe kommunerne at efterleve det ved dommen fastslåede princip.

Dette må så meget mere gælde i nærværende sag fra Roskilde, hvor afskedigelsen er begrundet med nægtelse af medlemskab af fagforeningen, hvilken afskedigelse allerede er ulovlig i henhold til vestre landsrets dom af 13. november 1957 vedrørende en kvindelig kontorfunktionær, Agnethe Hansen, ansat på Århus kommunehospital, der under næsten tilsvarende omstændigheder som i Roskilde nægtede at indmelde sig i en fagforening.

Indenrigsminister Poul Sørensens svar (2. september 1968):

Det stillede spørgsmål giver mig anledning til at udtale følgende:

Efter det for mig oplyste indeholder ingen af de af Københavns kommune indgåede overenskomster med lønarbejdere og funktionærgrupper eksklusivbestemmelser angående organisationsforhold.

I den konkrete sag, som hr. Enggaard henviser til i sin motivering, drejer det sig da heller ikke om håndhævelse af en overenskomstmæssig organisationspligt, men om det forhold, at en ferieafløser på et psykiatrisk hospital ikke ville indmelde sig i den pågældende personaleorganisation, og at hospitalet — som følge af den herved skabte uro på arbejdspladsen — herefter afskedigede hende.

Når en eksklusivbestemmelse i en overenskomst må anses for ulovlig, må det principielt antages, at det heller ikke vil være lovligt rent faktisk at gøre en ansættelse eller forbliven i en stilling betinget af, at vedkommende medarbejder indmelder sig i en bestemt organisation. Indenrigsministeriet har været i kontakt med Københavns kommune, der har oplyst, at hospitalsvæsenet og magistraten ikke fra den pågældende eller fra anden side har modtaget nogen klage over afskedigelsen, der er begrundet i